

Auteur(s): R. Lulofs

Titel: Het oog van Versus: Nederland is in de war.

Jaargang: 28

Maand: mei

Jaartal: 2010

Deze online uitgave mag, onder duidelijke bronvermelding, vrij gebruikt worden voor (para-) medische, informatieve en educatieve doeleinden en ander niet-commercieel gebruik.

Zonder kosten te downloaden van: www.versus.nl

HET VAN VERSUS

Fysiotherapie-gerelateerde berichten uit de media besproken en becommentarieerd.

R. Lulofs

*Ronald Lulofs
Fysiotherapeut-Manueel Therapeut
Particuliere Praktijk, Leidschendam*

Nederland is in de war

Als u het nieuws een beetje heeft gevolgd de laatste weken dan kan het u niet ontgaan zijn dat de zorg in de belangstelling staat. Uiteraard mede gevoed door de naderende Tweede Kamer verkiezingen worden er heel veel onzinnige uitspraken gedaan over de bereikbaarheid, de doelmatigheid en de solidariteit van de zorg. Uitspraken die allemaal een bepaald doel hebben. Daarom is het verstandig om altijd eerst te kijken naar wie de uitspraken doet en wat zijn of haar doelstelling kan zijn. Maar volgens mij is Nederland momenteel een beetje in de war is; het lijkt af en toe op een open inrichting. Het feit dat een dorpsgek uit Venlo uitgenodigd moet worden voor een serieus premiersdebat is toch op zijn minst een feit om je zorgen over te maken. Helaas lijkt het al de gewoonste zaak van de wereld.

Maar laten we nu eerst even rustig analyseren wie welke uitspraak doet of heeft gedaan over de zorg en waarom. Het gaat tenslotte ook om de bereikbaarheid, doelmatigheid en solidariteit binnen de fysiotherapie, en dat is ons vak.

Op 23 april schreef de voorzitter van het KNGF de heer Eenhoorn het volgende in zijn weblog: *“We zullen een duidelijk antwoord moeten geven op de bezuinigingsvoorstellen. En omdat fysiotherapie nog maar voor een deel in het basispakket zit, waarvoor de minister budgettaire verantwoordelijkheid draagt, zullen we ons op kinderen en chronische zieken moeten richten. In onze gesprekken op het departement hebben we aangegeven mee te willen denken om de groei van en de aanspraak op fysiotherapie in het basispakket te verminderen. We kunnen beter zelf de muziek maken, dan dat we geconfronteerd worden met niet onderbouwde, maar wel in onze beroepsgroep diep insnijdende maatregelen”.*

De poging tot beïnvloeding van de fysiotherapeuten is begonnen. ‘We’ moeten meedenken om in ons eigen vlees te snijden. Het KNGF gaat niet voor de fysiotherapie staan zoals een belangenbehartiger betaamt, nee het KNGF vraagt aan haar leden om mee te denken om nog verder en dieper te gaan snijden. *“We moeten zelf de muziek maken”.* Onzin; we moeten helemaal niet zelf de muziek maken. Dit vak wordt aan alle kanten beknod, onderuitgehaald en in een richting geduwd die niets, maar dan ook niets meer te maken heeft met het oorspronkelijke karakter van het vak. Namelijk; het oplossen van bewegingsproblemen van mensen. En het is de taak van het KNGF om de fysiotherapie naar buiten toe te verdedigen, in plaats van oproepen om muziek te gaan maken.

Op 7 mei doet de voorzitter van het KNGF er nog een schepje bovenop in zijn weblog: *“Op mijn oproep hoe wij een bijdrage aan het denken over het terugdringen van zorgkosten kunnen geven zijn een paar reacties binnen gekomen. Bijvoorbeeld meer in groepsverband werken in plaats van individueel”*

Daar zijn we weer! Meer in groepsverband gaan werken; de fysiotherapeut als bewegingsbegeleider! Het doet mij oprecht pijn en maakt mij boos wanneer ik dit soort uitspraken lees. Gespeend van enige kennis over ons vak roept de voorzitter van het KNGF natuurlijk niet voor niets dat er meer in groepsverband gewerkt moet gaan worden. Het is al geruime tijd het beleid van het KNGF om dit te stimuleren. Niet op inhoud maar uit bezuinigingsoverwegingen. Er zijn collega's die dit inderdaad al

hebben opgepakt, zo begreep ik uit een algemene brief die zorgverzekeraar Zorg en Zekerheid heeft doen uitgaan. Bij controle is namelijk gebleken dat collega's 'bewegingsbegeleiders' het tarief voor een individuele behandeling in rekening brengen bij groepslessen, terwijl dit natuurlijk het lagere groepstarief moet zijn. Dat heet gewoon oplichting. Dit bedoelt onze voorzitter toch niet wanneer hij oproept tot het werken in groepsverband? Wellicht kan er daar wat bezuinigd worden?

Uiteraard ontbreekt in het weblog van de voorzitter ook geen voorzet voor de vrije markt.

“De meest voor de hand liggende oplossing is dus een deel van het basispakket buiten bezwaar van de rijks-schatkist te brengen. Derhalve naar de “markt”.

Van de VVD prominent Eenhoorn had ik niet anders verwacht. Lees en kijk naar de uitspraken van VVD voorman Rutte. Uiteraard is dat het goed recht van een ieder om zo over oplossingen in de zorg te denken, maar ... het KNGF is niet de VVD! De gevolgen van de vrije markt voor de zorg en voor de fysiotherapie zijn schadelijk. Het 'hogere' tarief dat ooit als een worst voor de neus van het KNGF is gehangen ten tijde van de vermaarde 'pakketschuif' is al lang tot stilstand gekomen, terwijl de greep van de zorgverzekeraars op de fysiotherapie immens is. Vrije markt? Onzin.

Als het beleid van het KNGF niet verandert dan zal de hands-on fysiotherapie binnen tien jaar vrijwel volledig ondergesneeuwd zijn en vervangen door groepsgymnastiek. Het individu maakt dan plaats voor de groep, inhoud maakt plaats voor vorm, hands-on wordt hands-off, fysiotherapie wordt bewegingsbegeleiding. Oftewel ambachtelijke fysiotherapie sterft uit en maakt plaats voor master opgeleide bewegingsbegeleiders. Gefeliciteerd KNGF.

Menzis

Dat vervolgens uit een enquête van de zorgverzekeraar Menzis ook blijkt dat het personeel in de zorg niet positief is over de toekomst van de zorg, verbaast mij niets. Op 18 mei werd het persbericht de wereld in gestuurd: 'Kwaliteit in de zorg staat onder druk'. De enquête, gehouden onder mensen die werken in onder andere ziekenhuizen, thuiszorg, geestelijke gezondheidszorg, huisartsenzorg en fysiotherapie is door 4144 zorgverleners ingevuld. Menzis wilde weten wat de ervaringen van zorgverleners zijn en hoe zij aankijken tegen de ontwikkelingen in de zorg. Bijna tweederde verwacht dat de kwaliteit van de zorg afneemt. Als belangrijkste redenen komen naar voren; te weinig geld voor de zorg, te hoge werkdruk en te veel administratie. De helft van deze mensen denkt wel eens na over een baan buiten de zorg. Menzis vond de uitkomsten van de enquête zorgelijk. Naar aanleiding van de enquête gaat Menzis actie ondernemen om de administratieve taken terug te dringen.

Ik zei het al; Nederland is in de war. Niet het echte probleem wordt aangepakt, namelijk zorg als product zien in plaats van als onmisbaar onderdeel van een fatsoenlijke samenleving waar geen geld aan verdiend hoeft te worden door derden. Dus doet Menzis het voorstel om de administratie te verbeteren. Onvoorstelbaar.

Een beter Nederland

Maar daar kwam dan toch een lichtpuntje op 12 mei. De zorg is een succesverhaal betoogde gezondheidseconoom Marc Pomp naar aanleiding van zijn boek; Een beter Nederland (1). Elke euro in de zorg levert gemiddeld één euro en dertig cent op, zo rekent hij ons voor. Een rendement van dertig procent! Ik krijg het niet van mijn bank. Deze positieve zorgopbrengst komt doordat goede zorg leidt tot een lager ziekteverzuim, hogere productiviteit door betere gezondheid, langere levensverwachting en een betere kwaliteit van leven. Dus vanuit economisch perspectief is bezuinigen in de zorg onverstandig.

In zijn boek komt Pomp met allerlei getallen en aannames ten aanzien van kwaliteit van leven. Volgen hem verbetert gezondheidszorg de kwaliteit van leven, hij drukt dat uit in QALY's oftewel Quality Adjusted Live Years. In goed Nederlands; voor kwaliteit gecorrigeerd levensjaar.

Volgens Pomp is ieder jaar in goede gezondheid € 50.000 waard. Door de verbeterde gezondheidszorg leeft men gemiddeld 6 jaar langer. Dat levert dan dus € 300.000 op. Een goede kwaliteit van leven levert nog een 2 jaar langer leven op, dus € 100.000. Samen met de overige baten komt hij daarmee uit op gemiddelde baten van vier á vierenhalve ton. De zorgkosten bedragen gemiddeld € 340.000 per burger. Dat geeft een 'winst' van gemiddeld € 60.000 tot 110.000 per Nederlander.

Investeren in die zorg dus! Dat kan dan alleen nog maar de conclusie zijn na het lezen van het boek van Pomp. Nu is dit boek geschreven op verzoek van het ministerie van VWS. Het ministerie heeft dus belang bij een boek dat de baten in plaats van de kosten van de zorg centraal stelt. Kortom, minister

Klink kan nu bij zijn collega's aantonen dat bezuinigingen op de zorg niet verstandig zijn, want waar anders krijg je een rendement van dertig procent voor iedere ingelegde euro?

Het woord dat heel vaak gebruikt wordt in het boek van Pomp is het woord gemiddeld. Ik begrijp dat een gezondheidseconoom moet uitgaan van aannames en gemiddelden, maar dat is natuurlijk tevens de achilleshiel van deze aanpak. Zoals Godfried Bomans ooit zo mooi verwoordde; "Een statisticus waadde vol vertrouwen door een rivier die gemiddeld één meter diep was. Hij verdronk".

Dat maakt het boek niet minder lezenswaardig. Zo is het 'bizar' om te lezen dat de directe zorgkosten kosten die aan depressiviteit in Nederland worden uitgegeven 660 miljoen euro bedragen. Hier komen nog eens de indirecte kosten als gevolg van ziekteverzuim van bijna een miljard euro bij. En dit is nog zonder de arbeidsongeschiktheid als gevolg van depressie meegerekend. Die kosten worden ook nog eens beraamd op een miljard euro. Daarmee zijn de totale zorgkosten van depressie dus ruim vier maal zo hoog als de directe zorgkosten. Zoals ik al zei; Nederland is in de war, compleet in de war.

Kosten fysiotherapie

En wat zijn dan de kosten van de fysiotherapie zult u zich wellicht afvragen? Op een totale uitgave voor gezondheidszorg van 60 miljard euro bedraagt de post paramedische hulp, dus denk aan logopedie en fysiotherapie, een schamele 604 miljoen. Oftewel 1 procent!

Minder dan wat in dit knotsgekke land aan de behandeling van depressiviteit wordt uitgegeven. En dan moet er op fysiotherapie bezuinigd worden? En ik moet meedenken om de 'muziek te maken' omdat de fysiotherapie anders nog verder wordt beknot? Met dergelijke cijfers in de hand ga je als KNGF voorzitter toch naar de minister en zeg je: "*Beste Ab, de uitgaven voor fysiotherapie bedragen één procent van je totale budget. Je snapt natuurlijk wel dat we daar niet verder op gaan bezuinigen. Oplichters pakken we als beroepsgroep zelf aan. Maar bij ons valt niets te halen*".

Zo zal het niet gaan. Dit land is tenslotte in de war. Over drie weken zijn allerlei straten door 'voetballiefhebbers' oranje gekleurd. Dan blèren volwassen mannen in 'brulshirts' met oranje kabouter Plop mutsen op hun hoofd; "Nederland oh Nederland, wij worden kampioen".

Jan Smit, Guus Meeuwis en André Hazes worden weer van stal gehaald. En ik denk aan het spreekwoord over muziek van Confucius: "Wilt u weten of een land goed geregeerd wordt en goed van zeden is? Luister naar zijn muziek".

Dus heer Eenhoorn; luister naar Sieneke en u krijgt antwoord op al uw vragen.

En oh ja, lezers van Versus, ook ik kijk om mij heen naar een andere baan, dus als u iets leuk tegenkomt, meldt het mij even. Bij voorbaat dank.

1. **Pomp. M. Een beter Nederland. Uitgeverij Balans, 2010.**